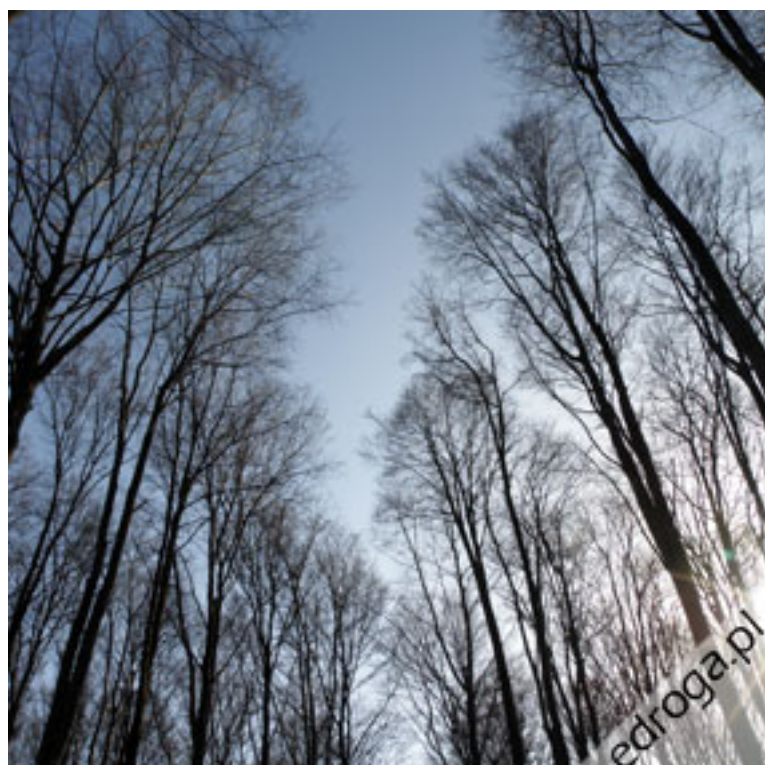

Zieleń przy drogach i ulicach (III) Rośliny do nasadzeń wzdłuż dróg

Utworzono: poniedziałek, 17, wrzesień 2012 08:39 Edyta Roślin-Szeryńska

Drzewa sadzone wzdłuż dróg i ulic powinny być przystosowane do niekorzystnych warunków tam panujących i odporne na uszkodzenia pod wpływem mrozu, wiatru i śniegu. Prawdłowo ukształtowany materiał szkółkarski, posadzony z zachowaniem odpowiednich standardów do odpowiedniego podłoża nie będzie wymagał interwencji w formie drastycznych cięć.

Wśród niepożądanych cech/wad drzew znajdują się słabe rozwidlenia konkurencyjnych przewodników, gałęzie horyzontalne, zakrzywione konary i pnie. Najkorzystniejsze są sylwetki o pokroju strzały z wyraźnym przewodnikiem i elastycznymi konarami, odgałęzieniami bocznymi wychylonymi pod kątem mniejszym niż 45°. Należy unikać niektórych gatunków drzew z tendencją do tworzenia słabych rozwidleń, łatwo rozłamujących się i o kruchym drewnie, takich jak: klony srebrzyste, topole, wierzby czy kasztanowce. Większość tych drzew, jak również lipy, jesiony tworzą rozłożyste, zwisające korony, więc ich sadzenie zbyt blisko krawędzi jezdni zmusza zarządców do podkrzesywania roślin, a przez to podwyższa ich środek ciężkości, osłabiając stabilność ich sylwetki. Nie wskazane są również drzewa podatne na choroby i szkodniki, nie wytwarzające bariery ochronnej CODIT przed grzybami niszczącymi drewno (Roślin-Szeryńska 2006).

Głównym problemem współczesnych zadrzewień przydrożnych jest błędne podejście do pielęgnacji i coroczne przeprowadzanie grubych cięć konarów drzew lub drastyczny zwyczaj ogławiania koron. Działania te osłabiają drzewa, przyspieszają inkubację i przebieg infekcji, a w rezultacie powodują zagrożenie złamaniem się lub wywróceniem drzewa. Dlatego dobór odpowiednich drzew i krzewów powinien być uzależniony od panujących warunków, charakteru drogi i szerokości pasa przydrożnego.

Zalecane krzewy na szpalery, żywopłoty, jako zieleń okrywowa sadzona w grupach

Zieleń przy drogach i ulicach (III) Rośliny do nasadzeń wzdłuż dróg

Utworzono: poniedziałek, 17, wrzesień 2012 08:39 Edyta Rosłon-Szeryńska

wzdłuż ulic: odmiany róży pomarszczonej (*Rosa rugosa*) i róży rdzawej (*Rosa rubiginosa*), tawuły japońskiej (*Spirea japonica*) i tawuły van Houttea (*Spirea x vanhouttei*), ligustru pospolitego (*Ligustrum vulgare*), berberysów (*Berberis* sp.), pęcherznicy kalinolistnej (*Physocarpus opulifolius*), ponadto różne gatunki śnieguliczki (*Symphoricarpos* sp.), głógów (*Crataegus* sp.), forsycji (*Forsythia* sp.) , irgi (*Cotoneaster* sp.) itp.

W przypadku drzew mamy do czynienia z gatunkami osiągającymi duże rozmiary, tradycyjnie wykorzystywanymi i sprawdzonymi w roli nasadzeń przyulicznych przydatnymi do obsadzania szerokich alei i mniejszymi drzewami o zwartych, wąskich koronach zalecanymi do sadzenia w węższych pasach zieleni wzdłuż dróg i ulic.

Powszechnie zaleca się (Bugala 2003):

- do obsadzenia szerokich ulic m.in.: klon zwyczajny (*Acer pseudoplatanus*), kasztanowiec czerwony (*Aesculus x carnea*), dąb czerwony (*Quercus rubra*); lipa drobnolistna, krymska i srebrzysta (*Tilia cordata*, *Tilia euchlora*, *Tilia tomentosa*), platan klonolistny (*Platanus acerifolia*),
- do obsadzenia ulic węższych m.in.: klon polny (*Acer campestre*), klon czerwony (*Acer rubrum*), wiśnię piłkowaną (*Prunus serrulata* 'Kanzan') i inne gatunki, różne gatunki głógów (*Crataegus pedicellata*, *Crataegus monogyna* 'Stricte'), kulistą odmianę jesionu wyniosłego i robinii białej (*Fraxinus Excelsior* 'Nana', *Robinia pseudoacacia* 'Umbraculifera'), odmiany podstawowych gatunków jarzębu (*Sorbus aria*, *Sorbus aucuparia*, *Sorbus intermedia*) itp.

Zieleń przy ulicach i drogach pełni wiele ważnych funkcji, które powinny determinować sposób ich kształtowania i ochrony. Nieprzemysłane decyzje w planowaniu i zarządzaniu zielenią przyuliczną, nieodpowiedni dobór roślin mogą stwarzać wiele problemów, a nawet powodować zagrożenie dla ludzi i ich mienia. Korzyści jakie czerpiemy z drzew i innych elementów roślinnych rosnących wzdłuż dróg zależą bowiem od ich witalności i stanu zdrowia. Budowanie bezpiecznego, estetycznego i harmonijnego krajobrazu polskich dróg jest obecnie ważnym priorytetem w naszym kraju. Dlatego ważne jest włączenie w proces inwestycji drogowych specjalistów z różnych dziedzin. Uzyskanie sukcesu wymaga skoordynowanego sposobu realizacji prac inżynierskich, uwzględniających nie tylko wymogi bezpieczeństwa, ale także ochronę środowiska przyrodniczego i krajobrazu oraz potrzeby społeczne.

dr inż. Edyta Rosłon-Szeryńska
Katedra Architektury Krajobrazu
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
Warszawa

Zobacz też materiał filmowy: [Zieleń i ulice](#)

Literatura:

1. Czarnecki S., Stawińska E. 1984. Badanie wpływu zieleni na zmniejszenie hałasu w aglomeracjach miejskich. Wpływ zieleni na kształtowanie środowiska miejskiego. IKŚ, Warszawa: 109-124
2. Scott K.L. i inni 1999. Effects of tree cover on parking lots microclimate and vehicle emission, *Journal of Arboriculture* 25(3): 120-142
3. Bednarek A. 1979. Wpływ parkowej roślinności drzewiastej, trawników i placów na warunki mikroklimatyczne na przykładzie warszawy. *Zesz. Nauk. SGGW-AR. Leś.* 27, Warszawa: 89-107
4. Łukasiewicz A. 1989. Drzewa w środowisku miejsko-przemysłowym. Życie drzew w skażonym środowisku. *Mon. Popul. Nasze drzewa leśne t. 21*, Inst. Dendrologii PAN, Poznań-Warszawa: 49-85
5. Kawoń K., Żmuda S. 1977. Rola zieleni w kształtowaniu środowiska człowieka regionów przemysłowo-miejskich. *Studia nad ekonomiką regionu. T 8*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice: 181-200
6. Berezowska-Apolinarska K., Kokowski P., 2004. Rola zieleni w tłumieniu hałasu - zieleń jako ekran akustyczny, *Mat. konf. Zieleń niedoceniany majątek miast*, SITO, Poznań, s:30-34
7. Rosłon-Szeryńska E. 2006. Opracowanie metody oceny zagrożenia powodowanego przez drzewa o osłabionej statyce. *Maszynopis. SGGW, Warszawa*
8. Szczepanowska H.B., 2008. Kierunki projektowania architektonicznego: problemy inwestycji drogowych dla zwiększenia bezpieczeństwa. *Mat. konf. Zieleń miejska-naturalne bogactwo miasta*. Toruń, s: 21-36
9. Bugała W. 2003. Dobór gatunków do nasadzeń przyulicznych. *Mat. konf. Kształtowanie, pielęgnacja i ochrona miejskich terenów rekreacyjnych. AR w Wrocławiu*: 47-52.
10. Szczepanowska H.B. 2009. Synteza badań i założenia merytoryczne metody wyceny wartości drzew dla warunków polskich. *IGPiM. Warszawa*
11. RISER 2005. *Roadside Infrastructure for Safer European Roads, European Best Practice for Roadside Infrastructure on New and Existing Roads*, Chalmers University of Technology, Göteborg.
12. Czerwieniec M., Lewińska J. 1996. *Zieleń w mieście*. IGPiM, Warszawa
13. Caumoul H., Dumac J. 1986. *Autoriutes du Sud de la France: less plantations, Routes Aerodromes*, Paris: 7-12
14. Walczak K. 1994. Autostradą przez park narodowy. *Środowisko* 4:12-13
15. Wójcicka I. 1971. Uciążliwości klimatu miast i możliwości jego poprawy za pomocą roślinności. *Inst. Urb. I Arch. Warszawa*